

IETEIKUMI

KOMISIJAS IETEIKUMS

(2010. gada 2. jūnijs)

par uzraudzību attiecībā uz akrilamīda koncentrāciju pārtikā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2010/307/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

tā kā:

(1) Komisijas 2007. gada 3. maija Ieteikums 2007/331/EK par uzraudzību attiecībā uz akrilamīda koncentrāciju pārtikā ⁽¹⁾ paredz trīs gadu uzraudzības programmu (2007–2009) attiecībā uz akrilamīdu konkrētos pārtikas produktos.

(2) Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EFSA) 2009. gada 30. aprīlī publicētajā zinātniskajā ziņojumā "Uzraudzības rezultāti attiecībā uz akrilamīda koncentrāciju pārtikā" ⁽²⁾ ir apkopojusi rezultātus par 2007. gadu. Ziņojumā arī ir iekļauti no dalībvalstīm savāktie akrilamīda rezultāti par 2003.–2006. gadu, ko apkopojis Komisijas Kopīgā pētniecības centra References materiālu un mērījumu institūts. Rezultāti par 2008. un 2009. gadu vēl nav pieejami. Tiklīdz tie būs pieejami, zinātnisko ziņojumu atjauninās.

(3) Pārtikas un dzērienu ražošanas nozares konfederācija (CIAA) ir izstrādājusi "instrumentu kopumu", kurā iekļauti instrumenti, ko izlases veidā var izmantot pārtikas ražotāji, ņemot vērā konkrētas vajadzības, lai samazinātu akrilamīda koncentrāciju attiecīgajos produktos.

(4) EFSA 2009. gada 30. aprīļa ziņojumā secināja, ka dažādās pārtikas grupās nav vērojama konsekventa akrilamīda koncentrācijas samazināšanās tendence un ka šajā posmā nav skaidrs, vai akrilamīda instrumentu kopums ir panācis vēlamo iedarbību.

(5) Pārtikas ražošanas nozare un dalībvalstis turpina darbu, pētot akrilamīda veidošanās modeļus un veidus, kā samazināt akrilamīda koncentrāciju pārtikā. Lai varētu uzraudzīt minētā darba ietekmi, ir lietderīgi turpināt datu vākšanu.

(6) Pieredze, kas gūta, piemērojot Ieteikumu 2007/331/EK, liecina, ka uzraudzības programmā ir nepieciešams izdarīt dažus grozījumus, piemēram, attiecībā uz pārtikas produktu klasifikāciju.

(7) Ir svarīgi reizi gadā ziņot par uzraudzības rezultātiem EFSA, kas nodrošinās minēto datu apkopošanu vienā datubāzē.

(8) Šo ieteikumu nevajadzētu ierobežot laika ziņā, taču ir regulāri jāizvērtē, vai ir vajadzīga uzraudzība,

IR PIEŅĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

1. Saskaņā ar šā ieteikuma pielikumu dalībvalstīm jāveic uzraudzība attiecībā uz akrilamīda koncentrāciju šā ieteikuma pielikumā minētajos pārtikas produktos.

2. Dalībvalstīm katru gadu līdz 1. jūnijam un pirmo reizi līdz 2011. gada 1. jūnijam EFSA noteiktajā formātā jāiesniedz EFSA dati par iepriekšējo gadu, lai tos apkopotu vienā datubāzē.

3. Lai nodrošinātu partijai reprezentatīvu paraugu iegūšanu, dalībvalstīm jāievēro paraugu ņemšanas procedūras, kas paredzētas B daļā pielikumā Komisijas 2007. gada 28. marta Regulai (EK) Nr. 333/2007, ar ko nosaka paraugu ņemšanas un analīzes metodes svina, kadmija, dzīvsudraba, neorganiskās alvas, 3-MHPD un benzopirēna koncentrācijas oficiālajai kontrolei pārtikas produktos ⁽³⁾.

⁽¹⁾ OV L 123, 12.5.2007., 33. lpp.

⁽²⁾ EFSA zinātniskais ziņojums (2009), 285.

⁽³⁾ OV L 88, 29.3.2007., 29. lpp.

4. Dalībvalstis veic akrilamīda analīzes atbilstoši kritērijiem, kas paredzēti III pielikuma 1. un 2. punktā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulā (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem ⁽¹⁾.

Briselē, 2010. gada 2. jūnijā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
John DALLI

⁽¹⁾ OV L 165, 30.4.2004., 1. lpp.

PIELIKUMS

A. Paraugu ņemšanas vietas un metodes

1. Produktu paraugu ņemšana jāveic mazumtirdzniecības līmenī (piemēram, lielveikalos, mazākos veikalos, maiznīcās, fri kartupeļu tirgotavās un restorānos), kur ir laba izsekojamība, vai arī ražotnēs. Ja vien iespējams, paraugi jāņem no produktiem ar izcelsmi dalībvalstīs ⁽¹⁾.
2. Paraugu ņemšana un analīzes jāveic pirms parauga derīguma termiņa beigām.

B. Produkti, paraugu skaits un ņemšanas biežums, analīžu prasības

1. Turpmāk pievienotajā tabulā sniegts pārskats par ieteicamo paraugu skaita minimumu, kas ik gadus jāanalizē katrā produktu kategorijā. Dalībvalstis tiek aicinātas nodrošināt pēc iespējas lielāku paraugu skaitu. Paraugu skaits katrā dalībvalstī balstās uz iedzīvotāju skaitu ar vismaz četriem paraugiem katrai produktu kategorijai un dalībvalstij.
2. Paraugu skaits attiecas uz minimālo paraugu skaitu, kas jāņem katru gadu. Gadījumi, kad piemērojami īpaši nosacījumi (piemēram, paraugu ņemšana divreiz gadā), ir precizēti C punktā.
3. Tā kā katrā produktu kategorijā iekļauts plašs produktu klāsts ar dažādām specifikācijām, jāsniedz papildu informācija par katru produktu, no kura ņemti paraugi (kā norādīts C punktā). Lai novērotu attīstību ilgākā laikā, ir svarīgi, ja iespējams, katru gadu ņemt paraugus no produktiem ar vienādām specifikācijām (piemēram, no viena un tā paša veida maizes).
4. Ja no produktiem ar vienādu specifikāciju atkārtoti iegūst rezultātus, kas ir zem kvantitatīvās noteikšanas robežas (LOQ), attiecīgo produktu drīkst aizstāt ar citu produktu, ja vien tas atbilst tai pašai produktu kategorijai un ir pieejams produkta apraksts.
5. Lai nodrošinātu analīžu rezultātu salīdzināmību, jāizvēlas metodes, ar kuru palīdzību var sasniegt LOQ, kas ir vienāds ar 30 µg/kg (visintensīvākā jonu pāreja) maizē un pārtikā zīdaiņiem un maziem bērniem un 50 µg/kg kartupeļu produktos, citos graudaugu produktos, kafijā un citos produktos. Jāziņo par rezultātiem, kas koriģēti pēc atgūstamības.

⁽¹⁾ Izņēmuma gadījumos konkrēts produkts var būt pieejams tirgū, vienīgi importējot to no trešās valsts. Šādos gadījumos var ņemt importētā produkta paraugus.

3.6.2010.

LV

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

L 137/7[illegible]

C. Papildu informācijas minimums, kas jāsniedz par katru produktu

No 1. līdz 10. punktam norādīts papildu informācijas minimums, kas jāsniedz par katru produktu, no kura ņemti paraugi. Dalībvalstis tiek aicinātas sniegt sīkāku informāciju.

1. Frī kartupeļi, kas gatavi lietošanai uzturā, to apakškategorijas:**1.1. Frī kartupeļi no svaigiem kartupeļiem****1.2. Frī kartupeļi no kartupeļu masas**

Gatavo produktu paraugu ņemšana jāveic frī kartupeļu tirgotavās, ātrās ēdināšanas ķēdēs un restorānos. Paraugi jāņem divreiz gadā, martā un novembrī ⁽¹⁾, iegūstot kopējo paraugu skaitu, kā norādīts tabulā.

Specifiska informācija, kas jāsniedz:

- izejviela svaigi kartupeļi (1.1. apakškategorija) vai pusfabrikāti (kartupeļu masa) (1.2. apakškategorija),
- citu sastāvdaļu pievienošana.

2. Kartupeļu čipsi, to apakškategorijas:**2.1. Kartupeļu čipsi no svaigiem kartupeļiem****2.2. Kartupeļu čipsi no kartupeļu masas (formas čipsi, čipsi kārtās)**

Paraugi jāņem divreiz gadā, martā un novembrī ⁽¹⁾, iegūstot kopējo paraugu skaitu, kā norādīts tabulā.

Specifiska informācija, kas jāsniedz:

- izejviela svaigi kartupeļi (2.1. apakškategorija) vai pusfabrikāti (kartupeļu masa) (2.2. apakškategorija),
- cepšana: partiju cep vai vāra eļļā,
- citu sastāvdaļu, piedevu vai aromatizētāju pievienošana.

3. Iepriekš termiski apstrādāti frī kartupeļi/kartupeļu produkti gatavošanai mājās, to apakškategorijas:**3.1. Krāsni cepti frī kartupeļi****3.2. Eļļā vārīti frī kartupeļi**

Šajā kategorijā ietilpst produkti, kurus tirgo svaigus vai saldētus. Paraugi jāņem divreiz gadā, martā un novembrī ⁽¹⁾, iegūstot kopējo paraugu skaitu, kā norādīts tabulā.

Paraugu analīze jāveic pēc produkta pagatavošanas (piemēram, vārīšanas eļļā, cepšanas krāsni utt.). Produktu pagatavo laboratorijā saskaņā ar instrukcijām uz iepakojuma.

Specifiska informācija, kas jāsniedz:

- produkta apakškategorija (kā minēts iepriekš),
- izejviela svaigi kartupeļi vai pusfabrikāti (kartupeļu masa),
- produktus tirgo svaigus vai saldētus,
- gatavošanas apstākļi saskaņā ar informāciju uz iepakojuma,
- citu sastāvdaļu pievienošana.

⁽¹⁾ Ja produkti ražoti no kartupeļu pusfabrikātiem, nav nepieciešams ņemt paraugus divreiz gadā.

4. Mīksta maize

Specifiska informācija, kas jāsniedz:

— mīkstās maizes veids, piemēram, kviešu, rudzu, daudzgraudu maize, maize ar citām sastāvdaļām utt.

Maizes veidu, no kā ņem paraugus, izvēlas, pamatojoties uz ēšanas paradumiem attiecīgajā dalībvalstī.

5. Sausās brokastis (izņemot musli un putraimus)

Specifiska informācija, kas jāsniedz:

— graudu veids,

— citas sastāvdaļas (piemēram, cukurs, rieksti, medus, šokolāde).

Ja analizē musli un putraimus, rezultāts jānorāda slejā Nr. 10 "Citi produkti".

6. Cepumi, krekeri, sausmaizītes u. tml. (izņemot smalkmaizītes un kūkas), to apakš kategorijas:

6.1. Krekeri (piemēram, krējuma krekeri, sodas krekeri, krekeri uzkodām)

6.2. Sausmaizītes (raudzētas/neraudzētas)

6.3. Vafeles (piemēram, vafeles saldējumam)

6.4. Piparkūkas

6.5. Citi (precizēt)

Specifiska informācija, kas jāsniedz:

— produkta apakš kategorija (kā minēts iepriekš).

Produktus, no kā ņem paraugus, izvēlas, pamatojoties uz ēšanas paradumiem attiecīgajā dalībvalstī.

7. Kafija un kafijas aizstājēji, to apakš kategorijas:

7.1. Grauzdēta kafija

7.2. Šķīstošā kafija

7.3. Kafijas aizstājēji

Specifiska informācija, kas jāsniedz:

— produkta apakš kategorija (kā minēts iepriekš),

— grauzdētai kafijai grauzdēšanas pakāpe (piemēram, vidēji, tumši), ja zināms, – pupiņu šķirne, informācija par to, vai produktu tirgo kā maltu kafiju vai kā kafijas pupiņas, bez kofeīna/ar kofeīnu,

— šķīstošajai kafijai bez kofeīna/ar kofeīnu,

— kafijas aizstājējiem izejviela (piemēram, mieži, rudzi, cigoriņi).

Jāanalizē pārdošanā esošie kafijas un kafijas aizstājēju paraugi, lai nodrošinātu datu salīdzināmību.

Ja iespējams, jāveic otra analīze, kurā analizē pārdošanai pagatavotu dzērienu. Jānorāda gatavošanas apstākļi (kā minēts uz iepakojuma), piemēram, kafijas daudzums, vajadzīgais ūdens daudzums, ziņas par izmantojamo aparātu, pagatavošanas temperatūra utt. Ja analīžu veikšanas spēja ir ierobežota, priekšroka dodama pārdošanā esoša produkta parauga analīzei.

8. *Bērnu pārtika, kas ir citāda nekā apstrādātu graudaugu pārtika* ⁽¹⁾

Jāizvēlas pārtika, kuras galvenās sastāvdaļas ir kartupeļi, sakņu dārzeņi vai graudaugi (izņemot produktus, kuri iekļauti kategorijā "apstrādātu graudaugu pārtika".

Specifiska informācija, kas jāsniedz:

— galvenās sastāvdaļas.

9. *Apstrādātu graudaugu pārtika zīdaiņiem un maziem bērniem* ⁽²⁾, tās apakškategorijas:

9.1. *Cepumi un sausiņi zīdaiņiem un maziem bērniem*

9.2. *Cita veida apstrādātu graudaugu pārtika zīdaiņiem un maziem bērniem*

Jāanalizē pārdošanā esošu produktu paraugi, lai nodrošinātu datu salīdzināmību.

Specifiska informācija, kas jāsniedz:

— produkta apakškategorija (kā minēts iepriekš),

— produkta apraksts,

— graudu veidi, citas sastāvdaļas.

10. *Citi produkti*

Šajā kategorijā iekļauj kartupeļu produktus, graudaugu produktus, kakao produktus, kas nav precizēti kādā no iepriekš minētajām kategorijām (piemēram, kartupeļu kraukšķi, graudaugu uzkodas (piemēram, kukurūzas virpuļi, kukurūzas čipsi, uzpūsta kukurūza) musli, putraimi, smalkmaizītes un kūkas utt.).

Produktus, no kā ņem paraugus, izvēlas, pamatojoties uz ēšanas paradumiem attiecīgajā dalībvalstī.

Iespējams, šie produkti ir jāanalizē pēc pagatavošanas saskaņā ar informāciju uz iepakojuma. Tādā gadījumā jānorāda gatavošanas apstākļi.

Specifiska informācija, kas jāsniedz:

— produkta nosaukums un sīks produkta apraksts (piemēram, galvenās sastāvdaļas),

— gatavošanas apstākļi saskaņā ar informāciju uz iepakojuma.

⁽¹⁾ Kā definēts 1. panta 2. punkta b) apakšpunktā Komisijas 2006. gada 5. decembra Direktīvā 2006/125/EK par apstrādātu graudaugu pārtiku un bērnu pārtiku zīdaiņiem un maziem bērniem (OV L 339, 6.12.2006., 16. lpp.).

⁽²⁾ Kā definēts 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā Direktīvā 2006/125/EK.